Maximilianus I. 1493. Auſtriacus.
Carolus V. 1520. al. 1519. Auſtriacus.
Ferdinandus 1558. Auſtriacus.
Maximilianus II. 1564. Auſtriacus.
Rudolphus II. 1576. Auſtriacus.
Matthias II. 1612. Auſtriacus.
Ferdinandus II. 1619. Auſtriacus.

FINIS.

Maximilianus I. 1493. Auſtriacus.
Carolus V. 1520. al. 1519. Auſtriacus.
Ferdinandus 1558. Auſtriacus.
Maximilianus II. 1564. Auſtriacus.
Rudolphus II. 1576. Auſtriacus.
Matthias II. 1612. Auſtriacus.
Ferdinandus II. 1619. Auſtriacus.

FINIS.

APHORISMI DOCTRINÆ IESVITARVM

& aliorum aliquot
Pontificiorum
Doctorum,

QVIBVS VERVS
Christianismus corrumpitur,
Pax publica turbatur, &
vincula societatis humanæ
dissolvuntur;

Sumpti ex Pontificum, Iesuitarum
& aliorum Pontificiorum scriptis,
dictis, & ex actis
publicis.

PSAL. 2. vers. 10.

Nunc Reges intelligite, erudimini Iudices terræ; Servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore.

Anno MDCVIII.

Apocal. 18. vers. 4.

AVdiui vocem è cœlo dicentem; Exite ex magna illa Babylon, populemi, ne participes sitis peccatorum eius, & ex plagis eius accipiatis. Nam accumulata peccata eius pertigerunt usque in cœlum, & recordatus est Deus scelerum eius.

B*Abylon, Romam esse probatur Augustino de Civitate Dei lib.* 18. *c.* 2. 22. 27. *& lib.* 16. *c.* 17. *Tertull. libro adversus Iudæ. pag.* 131. *& adversus Marcionem lib.* 3. *pag.* 204. *Hiron. Tom.* 1. *& Præfat. in lib. Didym. de Spir. S.*

Idem tenet, quod diligenter notandum, Iesuita Emman. Sa. in Apocal. 13. *vers.* 1. *& Apoc.* 14. 8. *& Apoc.* 17. *vers.* 1.

Ad Lectorem.

IESVITARVM & aliorum turbulentorum Pontificiorum doctrinas aliquot, quibus verus Christianismus fœdissimè corrumpitur, pax publica turbatur, & vincula societatis humanæ dissolvuntur, in forma breuium Aphorismorum vobis ideo exhibemus, & ex istorum scriptis, dictis, necnon & actis publicis sumptas ostendimus; Quia nuper in publico conuentu homines politici Romano-Catholicæ religioni addicti, cùm nonnullæ ex his allegarentur, negârunt, se tale quid à Iesuitis, vel alijs Romano-Catholicis Doctoribus dictum, scriptúmve audiuisse, legisse: vt nempe viri illi boni, & alij, quibus hactenus non fuit curæ, inquirere, quàm turbulenta & absurda defensores isti Pontificiæ religionis & Romanæ

manæ ſedis adulatores doceant, partem illorum ex his Aphoriſmis & illorum allegatis intelligant, proindeque ab iſtis Doctoribus & doctrinis abhorreant, & eos diutius non tolerent. Rogamus itaque omnes qui hos Aphoriſmos legent, propter Chriſti gloriam & propriam ſalutem, ne Spiritum Sanctum (qui haud dubiè in plurimorum legentium cordibus conteſtabitur, doctrinas iſtas verbo & voluntati Dei contrarias, & ſocietati humanæ pernicioſas eſſe) contriſtent; nec in ſeipſis affulgens lumen & igniculos eiuſdem ſancti Spiritus extinguant, ſed vt nobiſcum veritatem agnoſcant & amplectantur.

Clementiſſimus Deus noſter nos omnes, ipſos etiam Ieſuitas, illorumq; commilitones veritatis agnitione indies magis ac magis illuſtret, ac Chriſtianam charitatem in nobis adaugeat, vt & in hac & futura vita omnes illum ſyncerè colamus & laudemus.

Illi Deo Opt. Max. & fortiſſimo, Deo pacis & charitatis ſit omnis honor & gloria æterna, Amen.

INDEX CAPITUM ET APHORISMORVM.

CAP. I.

APHOR. I. DE immensa Romani Pontificis potestate.

II. De immunitatibus & exemptionibus Ecclesiasticorum.

III. Papam non errare etiamsi totus mundus erraret.

IV. Sacram Scripturam non plus probare aut valere, quàm Pontifici placet. Huius autem placita & decreta pro articulis fidei habenda.

CAP. II.

APHOR. I. PActiones religionis invalidas esse, etiamsi iuramentis confirmatæ sint.

II. Sic nec pax religionis in Imperio sancita valet, vti per vim extorta, et tantum vsque ad publicationem Concilij Tridentini concessa.

III. Nunc ergo & Lutheranos, & illorum fautores Politicos Romano-Catholicos opprimendos, delendos esse.

IV. Nisi forte Pontificij maius incommodum metuant, si id iam tentent; tum enim secundum nonnullos, tempori seruiendum adhuc: Alijs contra sentientibus, neq; amplius temporisandum esse vrgentibus.

CAP. III.

APHOR. I. *SI Cæsarem, Regem, aliúmve Principem subditi in conuentu tyrannum esse iudicent, tum illum opprimere possunt: Si facultas conuentus non detur, tum idem ex consilio virorum eruditorum & grauium licebit.*

II. *Subditi Lutheranorum Regum siue Principum soluti sunt omni obligatione, illosq; opprimere possunt: Licèt nihil tale in prima Christi Ecclesia factum sit.*

III. *Et veneno subditis permittitur Reges & Principes, quos pro tyrannis habent viri eruditi & graues, necare.*

IV. *Papa omnium hæreticorum & infidelium regna, Principatus & dominia Catholicis donare potest.*

CAP. IIII.

APHOR. I. *PEr æquivocationes hæreticos decipere permissum.*

II. *Imo & Catholicos magistratus.*

III. *Multo magis Catholicos subditos.*

IV. *Aequivocationes istæ pro bona prudentia habendæ, & rectè axiomate isto instituni Principes (QVI NESCIT DISSIMVLARE, NESCIT & REGNARE.)*

APHORISMI DOCTRINÆ IESVITARVM ET ALIORVM ALIQVOT PONTIFICIORVM DOCTORVM,

Quibus verus Christianismus corrumpitur, pax publica turbatur, vincula societatis humanæ dissolvuntur:

SVMPTI EX PONTIFICVM, Iesuitarum & aliorum Pontificiorum scriptis, dictis, & ex actis publicis.

PRIMI CAPITIS

Aphorismus I.

PONTIFEX *Romanus omnimodam habet & spiritualem & temporalem potestatem, ius mandandi, prohibendi, banni siue excommunicationis, ius item pœnarum, electionis & Vicariatus Imperij, Magistratus quosvis instituendi & deponendi, ipsos etiam Imperatores, Reges, Principes:*

Sic & in alios quosvis Ordines illorumq; subditos. Et hæc pro articulis fidei habenda. Qui vero ista non probat, aut non credit, is pro hæretico detestando habendus est.

BONIFACIUS VIII. in c. vnam sanctam, Extravag. de Maiorit. & Obed. dicit utrumq; gladium & spiritualem & temporalem in potestate Papæ esse, & illo Reges & Milites, tanquam ei subiectos, AD NUTUM Papæ uti debere. Quodq; Spiritualis potestas terrenam instituere & iudicare habeat, an bona sit; Quia scriptum sit Ier. 1. Ecce, constitui te hodie super gentes & regna. Papam autem à nemine iudicari, Quia scriptum sit, Spiritualis homo iudicat omnia, ipse autem à nemine judicatur, 1. Cor. 2. Et concludit ibi Bonifacius, SUBESSE ROMANO PONTIFICI OMNI HUMANÆ CREATURÆ DECLARAMVS, dicimus, definimus & pronunciamus OMNINO ESSE DE NECESSITATE SALUTIS.

Cum Bonifacio VIII. concordant, & præmissa tenent, Innoc. III. in c. sollicitæ 6. De Maior. & Obed. & in c. Venerabilem 34. De Elect. & El. pot. Innoc. IV. in c. ad Apostolicæ 2. de sent. & re jud. in 6.

Platina in vita Gregorij VII. antea dicti Hildebrandi, pag. 67. vbi Gregorius ait; Agite Apostolorum Principes, & vestra auctoritate quod dixi confirmate, ut omnes nunc

nunc demum intelligant, NOS, NOS IMPERIA, REGNA, PRINCIPATVS, & QUIDQUID HABERE MORTALES POSSUNT, AUFERRE & DARE POSSE.

Bellarmin. De Rom. Pontif. lib. 5. c. 1. ubi plures allegat. Et eod. lib. 5. c. 6. & seqq.

Isidorus Mosconius de maiest. milit. Ecclesiæ, & Fran. Bozius de temp. Eccl. monar. Idémq; & in libro De jure nat. & divi. Eccl. pot. passim.

Alexander Pesantius Romanus in Lib. de immunit. Ecclesiæ & pot. Rom. Pontif. Quem nuper Paulo V. Pontifici dedicavit, pag. 45.

Sylvester Prieras in Epitome respons. ad Lutherum, cap. 9. Romanus Præsul est legum conditor, quæ EX NECESSITATE SALUTIS omnes adficiunt.

In Lib. Iesuit. cui titulus, Concertatio Ecclesiæ Catholicæ, Treveris Anno 1583. excuso. pag. 243. & seqq. & pag. 267. dicitur, PONTIFICIS AUCTORITATEM ESSE ARTICULUM FIDEI. Et paulò antè pag. 246. Papam habere potestatem, quemcunque Principem de Principatu deiiciendi, eiusq; sententiæ, si promulgaretur, subditos Principum obedire debere.

Ideoque traditur, Imperatorem Pontifici in equum ascendenti stapedem tenere, & accepto freno equum per aliquot passus ducere; atque in convivio manibus Papæ ad lotionem aquam ministrare debere. Ceremon. Eccles. Rom. lib. 1. sect. 3. par. 1. fol.

43: Et sect. 5. par. 4. fol. 61. Imo & solum Papam sine concilio Imperatorem deponere posse: Gloss. & Dd. in c. ad Apostolicæ. De sent. & re Jud. in 6. Pet. Ribadeneira Iesuita De Principe l. 1. c. 17. pag. 108. Impressionis Moguntinæ de An. 1603. Quicunque sacerdotis Imperio non obedierit, morietur.

Baronius Cardinalis in Paræneſi ad Venetos pagina 9. Colon. editionis, Crux antecellit aquilas Cæsaris, gladius Petri gladio Constantini, & Apostolica sedes præjudicat Imperatoriæ potestati.

Aphorismus II.

EContra omnes Ecclesiasticæ personæ, Episcopi, Prælati, Sacerdotes, Monachi, Moniales, illorumq; temporalia bona, iura & reditus à temporalium dominorum obedientia, mandatis, contributionibus & iurisdictionibus in personalibus & realibus, civilibus & criminalibus prorsus exempti & privilegiati sunt; Nec vel Imperatori & Regibus, aliisq; Laicis magistratibus parêre tenentur. Cæsar autem, Reges & Principes præcipua sua fortalitia Ecclesiasticis potius, quàm laicis personis custodienda cõcredere debẽt.

c. Nullus

c. Nullus judicum 2. de foro compet. Nullus judicum ſecularium presbyterum, diaconum aut clericum ullum ſine permiſſu Pontificis diſtringere aut condemnare præſumat. Quod ſi fecerit, ab Eccleſia ſequeſtratus manebit, donec reatum emendet.

c. Si diligenti. 12. eod tit. Et Epiſcopi, & Diaconi, & quilibet Clerici, ſive in criminali, ſive in civili negotio ſeculare judicium non poſſunt ſubire: Nec in contrarium illorum pactum aut juramentum valet, aut ſervandum eſt.

Idem in c. Seculares 2. De fo. comp. in 6.

In c. Non minus. 4. De immunit. Eccleſ. Laici prohibentur ſub pœna excommunicationis ſive anathematis onera foſſatæ, expeditionis, ſeu alia quælibet bonis Eccleſiarum imponere: Sed Epiſcoporum & Clericorum arbitrio permittendum, an Laicorum facultates non ſuppetant. Idem in c. adverſus. 7. eod. tit.

Et in c. 1. & c. clericos 3. De immunit. Eccle. in 6. Ubi etiam Eccleſiaſticis mandatur ſub depoſitionis pœna, ut Laicis Imperatoribus, Regibus, Principibus, Comitibus, Baronibus, Civitatum Conſulibus, tallias, collectas, nec ſub adjutorij, mutui, aut ſubſidij, vel doni nomine, licèt promiſſas, ſolvant.

Innocent. in c. Sollicitæ 6. De maior. & obed. Papa à Deo conſtitutus eſt ſuper gentes & regna, ut evellat & diſſipet, ædificet & plantet. Et quanta eſt inter Solem & Lunam differentia,

differentia, tanta est & inter Pontifices & reges; Et hi Episcopis reverenter assurgere debent. Et paulò antè Clemens III. in c. 4. eod. tit. de Maior. & obed. Omnes Principes terræ & cæteros homines Episcopis obedire beatus Petrus præcipiebat 1. Pet. 2.

Baronius Card. in Parænesi ad Venetos, pag. 47. Senatum Venetum contra sacerdotes vel enormissimè delinquentes nullam, NULLAM habere jurisdictionem. Quia scriptum, Tu quis es, qui judicas alienum servum? Domino suo stat aut cadit. Et Veneti contrà facientes sunt instar monstri & portenti Luciferi. An nescitis quia Angelos judicabimus?

Iohan. Mariana Iesuit. Toletanus in lib. De Rege & regis Instit. lib. 1. cap. 10. pag. 88. Princeps neminem ex sacrato ordine supplicio quamvis meritò afficiat. Illius immunitates & jura intacta ut sint, curare debet. PRAESTAT ENIM SCELERA IMPUNITA RELINQUI, QUAM HUIUSMODI IMMUNITATES REFIGI.

Idem Mariana eod. cap. & lib. pa. 89. Vellem Episcopis firmissimas Principum arces in fidem tradi. Et paulò antè, Respublica commodius à viris sacratis, quàm à profanis, quales sunt vrbium procuratores, remedium expectabit.

Francis. Bozius Eugub. de temp. Eccl. monar. lib. 2. c. 1. pag. 264. 265. Seculares rerum temporalium judicia ad normam & imperium Ecclesiasticorum exercere debent.

Item

Item rerum etiam temporalium judicijs præficiendos magis dignos in Ecclesia, veluti sunt sacerdotes, Episcopi; Sacerdotibus, etiam regni gubernacula tradenda.

Aphorismus III.

LIcet Papa homo sit, attamen quia Vicarius Dei est in terris (ob quam causam illi etiam divini honores competunt) errare non potest in negotijs fidem Christianam concernentibus, etiamsi omnes alij Ecclesiastici, atque adeo ipsa etiam Concilia errarent. Ideoq; à Concilijs ad Papam, non è contra à Papa ad Concilium appellari potest.

c. Satis. distinct. 96. Constat à pio Principe Constantino Pontificem Deum appellatum; Deum autem ab hominibus judicari non posse, manifestum est.

Blondus lib. 3. Roma. instaur. Omnes Principes orbis terrarum Pontificem honorant & colunt VT SVMMVM DEVM.

Bellarmin. de Rom. Pontif. lib. 4 cap. 2. ubi post alios allegatos Doctores dicit, DEVM non permittere, vt Papa quidquam temerè definiat: Qui enim promisit finem, hunc etiam media promisisse.

A concilio ad Papam rectè appellari, Iohan.

han. de Selva in tract. de Benefi. par. 4. p. 8. num. 28. Tract. Tomo 15, par. 1. fol. 109.

Non à Papa ad Concilium, Iacobatius de Concil. lib. 1. artic. 1. num. 36. Tractat. Tomo 13. part. 1. fol. 352. Et art. 16 num 26. fol. 270.

Vt nec à Papa ad Cardinales. Manfre. de Cardinal. deci. 391. cum Iacobatio contra Bartolum, Tom. 13. par. 2. fol. 105.

Moſconius de majeſt. milit. Eccl. lib. 1. c. 1. part. 1. pag. 27. Si totus mundus ſententiaret contra Papam in aliquo negotio, ſtandum tamen eſſet ſententiæ Papæ.

Idem in gloſſa c. Nemo judicabit. cau. 9. quæſt. 3. in verb. Neque ab omni clero.

Aphoriſmus IV.

IN Romani Pontificis arbitrio ſtat ſacræ Scripturæ auctoritas, interpretatio & mutandi ius. E contrà Pontificis placita, tanquam ad fidem & ſalutem præcisè neceſſaria, ſemper firma, valida & obligatoria ſunt.

CArolus Ruinus Conſil. 109. num. 1. volumine 5. Quòd Papa ſtatuere poſſit contra Epiſtolàs Pauli. Eſſe enim (vt Anton. de Roſellis in tractat. de Concilijs tradit) majorem Paulo.

Et Rota in deciſ. 1. num. 3. in noviſ. & Ant. Maria in addit. ad deciſ. Rotæ novas De bigamis nu. 9. Quòd Papæ poteſtas ſit maior Apoſtolo,

Apoſtolo, & QUOD POSSIT DICTIS APOSTOLICIS DEROGARE.

Bulla PII. IV. ſuper forma juramenti profeſſ. fidei in fi. Concil. Trid. pag. 359. editionis Venetæ Anno 1600. Sacram ſcripturam juxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet ſancta mater Eccleſia, admitto. Et in ſeſſ. 21. c. 1. p. 171. Etſi Chriſtus Dominus in ultima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis & vini ſpeciebus inſtituit, & Apoſtolis tradidit: non tamen illa inſtitutio & traditio eò tendunt, ut omnes Chriſti fideles ſtatuto domini ad utramq; ſpeciem adſtringantur. Et cap. 22. act. 23. pag. 172. & 173. Eſt enim hæc Eccleſiæ poteſtas & auctoritas, Quod in ſacramentis ſtatuere & MUTARE, mutare poſſit quæ magis expedire judicat. Et pag. 174. Canone 2. & 3. Si quis dixerit; ex Dei præcepto OMNES & ſingulos Chriſti fideles utramque ſpeciem Euchariſtiæ ſumere debere, ANATHEMA SIT. Et ſi quis in eo erraſſe Romanam Eccleſiam dicat, ANATHEMA SIT.

Hoſius de expreſſo Dei verbo ſub finem; Sacram ſcripturam, niſi juxta ſenſum Eccleſiæ Romanæ exponatur, non eſſe Dei expreſſum verbum, ſed expreſſum verbum diaboli, SATHANAE verba eſſe per membra ſua loquentis.

Sylveſter Prieras in Epitome Reſponſionis ad Lutherum cap. 7. Tom 1. Operum Lutheri fol. 69 edit. Ienenſis Anni 1556. Doctrinam Pontificiæ Eccleſiæ & Pontificis Romani

Romani esse regulam fidei infallibilem, à quo Pontifice etiam robur trahit aut traxit sacra Scriptura. Et qui hoc non credit, hæreticus est.

Traditiones eadem authoritate præditas esse atque scripta Canonica Veteris & Novi testamenti, pariq; pietatis affectu & reverentiæ suscipiendas & venerandas. Concil. Trident. Sessio. 4. pag. 11. & 12. Petrus à Soto in defens. de Vno præs. judice Eccles. c. 33. Costerus in Apologia pro par. 1. Enchir. contra Gomarum pag. 37.

CAPVT II.

Aphorismus I.

PRo invalidis & planè nullis haberi debent Imperatorum, Regum, Principum, aliorumq; ordinum constitutiones, pacta conventa, capitulationes, fraternitates, concessiones, quibus alia religio, quàm moderna Romano-Catholica indulgetur: Etiamsi iuramenta intervenerint.

In Tracta. Tom. XI. part. 2. pa. 381.

IAcobus Simancha Episcopus Pacensis de Cathol. Institut. cap. 46. Vbi postquam num. 25. dixit, Se Lutheranorum nomine etiam

etiam Sacramentarios intelligere, post alia num. 52. docet; Ad hæreticorum istorum (Lutheranorum) pœnam & odium etiam pertinere, QUOD FIDES ILLIS DATA SERVANDA NON SIT, (vt in Concilio Constantiensi factum,) NON OBSTANTE IURAMENTO. Item. Cum hæreticis NULLUM COMMERCIUM, NEC PACEM VLLAM ESSE POSSE: IDEOQUE FIDEM ILLIS DATAM, ETIAM IURAMENTO FIRMATAM, NULLO MODO SERVANDAM ESSE. Sæpe (addit) id à nobis dictum; necesse est tamen incessabiliter iterari, & tamdiu non tacere, quamdiu pacis illud nomen obtenditur.

Cunradus Brunus de Hæreticis lib. 3. c 15. Ponit quæstionem de tali pace religionis, qualis est in Imperio ex conventionibus Anni 1552. & 1555. An rata sint & valeant pacta, conventiones, leges, & rescripta, quibus hæretici pacem & securitatem impetrant, vt qui eos offenderit fractæ pacis teneatur? Item, Quibus permittitur, vt Ecclesias, Episcopos, sacerdotes & clericos habeant, Ecclesias reformare, Ecclesiarum bona possidere, administrare & dispensare possint, vtq; Ecclesiastica jurisdictio contra ipsos suspendatur? Et respondet, NON VALERE; CUM HAERETICIS CATHOLICO NULLAM PACEM ESSE POSSE. Et esse conditionem iniquam & BLASPHEMAM, qua hæreticis permittitur, vt dogmata sua doceant. Et in fin. eiusd. cap. HODIE NULLA

Tractat. tractat. tom. XI. pag. 305.

LA PAX RATA ESSE POTEST, quæ cum hæreticis ea lege contrahitur, vt offendi non possint: HORRENDAM ET ABOMINANDAM ESSE PACEM ea conditione initam, vt qui eos offenderint, fractæ pacis condemnentur. E contra omnia divina & humana jura illos extinctos velle.

Petrus Ribadeneira Iesuita de Principe li. 1. postquam c. 16. p. 104. editionis Moguntinæ de An. 1603. protestantes Principes iniuriosè REBELLES & SUMME IMPIOS appellauit, (vt & socius illius Iaco. Sylvanus aliâs Iaco. Keller Iesuita Ratisbonensis in nuper edita Philippica, eosdem Principes PER DUELLIUM appellatione diffamare non erubuit) subjicit cap. 17. & 18. Pacem hanc religionis, quam Politici nostri inveherant, quamque Germani Lutheranæ factionis asseclæ sunt amplexati, & in Belgio nonnulli sibi concedi postulant, non indulgendam, neque ferendam.

Andr. Erstenberger sive Franciscus Burchartus in Autonomia (laudata à Iesuita Ribadeneira) parte 3. c. 13. p. 306.

Martinus Becanus Iesuita Moguntinus in disputa. de Fide hæreticis servanda, nuper An. 1607. Moguntiæ impressa c. 10. pag. 88. & seqq. Libertatem sive pactionem illam religionis, qua liberum permittitur, esse Catholicum, vel Lutheranum, vel Calvinistam; OMNINO ESSE ILLICITAM, ET DIVINO PRAECEPTO REPUGNANTEM; nec aliter quàm ALIQUO TEMPORE,

majoris

majoris damni vitandi causa, tolerari posse. Imo haec libertas potius (ait pag. 94.) à Catholicis OMNIBUS MODIS, quantum commodè fieri potest, IMPEDIRI & PROFLIGARI DEBET. Nullus sit istis ministeriorum locus: Sciant omnes, etiamsi quid speciali rescripto vel pacto ab huiusmodi hominum genere impetratum sit, NON VALERE.

Sic Iulianus Cardinalis S. Angeli Ladislao Regi Hungariae & Poloniae post pacis conventionem cum Amuratheinitam, & juramento ad hostiam sacramentalem firmatam, persuasit fidei datae violationem: Inania (inquit Iulianus) fidei ac foederis nomina, & verba quaedam inconsulta, per spem, metúmque mutuò jactata esse, quae foederis nomen sanctitatemq; non obtineant. Iuramentum interpositum, ceremoniam tantùm temerè jactatam fuisse. Eorundem Principum aliorum consensu bellum intermitti oportuisse, quorum ope, auspiciisque geri susceptum oportuit. Et nedum foedus cum hujusmodi hominum genere inire licuisse, sed initum non tenere iniussu Pontificis maximi. Ac postquam de potestate Pontificis multa praemisisset, subjecit tandem, Pontificis maximi auctoritate se id foedus, qualecunque esset, RESCINDERE & ABROGARE, Regemq; & caeteros, quorum intercerat, à juramento & sponsione, quam Turcis fecerant, absolvere. Philippus Callimachus Florentinus (qui Romano-

Catholicae

Catholicæ religionis fuit) historiarum de rebus gestis Ladislai Regis Vngariæ, lib. 3. Et Æneas Sylvius (qui idem post Papa Pius II.) epistola 81. Et notandum, Quod licèt Iesuita Petrus Ribadeneira De Principe lib. 2. c. 17. hanc perfidiam improbet, & causam maximæ cladis fuisse fateatur, illum tamen suppressisse, quod Cardinalis Iulianus auctor illius perfidiæ & periurij fuit. Alter verò Iesuita Martinus Becanus in disputat. De fide Hæret. servanda c. 7. pag. 66. falsò allegat, A nonnullis Principibus Christianis Ladislaum ad violandam fidem, & bellum redintegrandum, sollicitatum fuisse.

Sic Iohan. Strigonienſem Archiepiscopum, & Iohannem Episcopum Quinq; Eccl. erga Matthiam Regem suum ingratissimos Friderico III. Imperatori, authores consilij de violanda fide & iureiurando fuisse, tradit Ranzanus in Epitome rerum Hung. Indice 36. pag. 262. 263. & 258. Ideoque Matthiam instructo exercitu Germaniæ fines ingressum, quidquid locorum occurrit, diripuisse, vastasse, incendisse; Austriam denique, Stiriam, Charintiam occupasse.

At non tantum illis, quos hæreticos fingit Pontifex Rom. fidem ipsemet non servat, docetque non servandam, sed & domesticis fidei suæ.

Nec longè exempla petantur. Extant inter acta & recessus Imperij duo Maximiliani I. programmata, quibus conqueritur, Iulium II. Rom. Pontificem cum ipso Imperatore,

tore, nec non Regibus Galliarum & Arragoniæ de coniungendis armis contra Venetos pactum fuisse, & ne cuiquam cum Venetis absque communi consensu pacem inire liceret, donec sua prorsus recepissent. Sed Pontificem fidem violasse, cum Venetis ad partem transegisse. Et hanc violationem INSIGNEM PERFIDIAM & DOLUM vocat.

Rectè itaq; Senator Venetus Dominicus Trevisanus cùm Leo X. à pactione Cameracensi resiliret, & Venetis pactionem offerret, in Senatu dixit (vt est apud Guicciardi, lib. 8. histor. Ital. pag. 264.) Si in hoc Pontifice sacerdotalis fides non constantior, quàm ferè semper in alijs fuerat, existeret; se minime cernere, quæ cautio haberi posset, Pontificem Arimino & Faventia adeptis, non etiam Cerviam & Ravennam repetiturum esse, NI DATAE FIDEI MAIOREM RATIONEM HABERET, QUAM PONTIFICUM MOS ESSET; Qui vt hunc morem suum tueantur, legibus sanxerunt, Ecclesiam suorum Antistitum promissis & contractibus contravenire posse.

Anno 1527. edita est Moguntiæ cum privilegio Cæs. pactio Caroli V. Imperat. cum Clemente VII. contra Franciscum Regem Galliæ inita, cum Responso sive Querela eiusdem Imperatoris, Quod Clemens Papa fidem non servasset, sed eius violationem prætextu ad pietatem composito tegere conatus fuisset. Ideoq; Carolum Imper. dixisse,

VOCEM

VOCEM ESSE IACOBI, MANVS AVTEM ESAV. Et addidisse, TOTIES SIBI VIOLATAM FIDEM, RVPTAQVE FOEDERA. Item CONTRA IVS ET AEQVITATEM DATAM FIDEM, PRAESTITVMQVE IVRAM: VIOLATVM ESSE. CVM HVIVSMODI HOMINIBVS DEINDE TVTE CONTRAHI NON POSSE.

Aphorismus II.

PAcem religionis inter ordines Germanici imperij conventam, vti per vim extortam, non esse obligatoriam, Imo & ad tempus tantùm concessam, dilationem, moratorium & tollerantiam fuisse: Nempe usq; ad Concilij Tridentini publicationem, quæ Anno 1564. secuta est.

Iohan. Paulus Windeck in deliberat. de hæresibus extirpandis, impressa Coloniæ cum gratia & privil. Cæs. Maiestatis A. 3. in respon. ad 4. object. pag. 324. Quod hac pacis formula Cęsar protestantibus cavit, summa necessitate ADACTVS fecit: nam irruente tum in Austriam Turca, necesse erat, omnes vndecunq; vires contrahere.

Ibidem Windeck, Constat ex eo edicto, Cæsarem pacem protestantibus TANTVM AD VSQVE CONCILII TEMPVS quo dissidium hoc sanari posset, concessisse. Idem

pag.

pag.326.vbi ſubjicit, PROTESTANTIBUS TANTUM MORATORIUM, DILATIONEM, & TOLERANTIAM CONCESSISSE VSQUE AD IUDICIUM CONCILII TRIDENTINI. Quamobrem mirari animum ſubit vecordiam ſectariorum, qui prò religione tuenda toties comitiorum decreta contra nos ſtultiſſimè detonare & deblaterare ſolent.

Idem Windeck pag.414. Quòd nonnunquam Catholici cum Sectariis transegerunt, eo fine fecerant, vt interea reliquis negotiis expediti, poſtea vnum hoc bellum contra ſectarios adminiſtrarent, omnemque eius molem in ipſos converterent.

Andr. Erſtenberg alias Fr.Burckhartus de Autonomia lib.3.c.13 pag.305.& ſeq.

Auffwecker der Geiſtlichen cap.3. fol. 66.& fol.70.

Aphoriſmus III.

NVnc itaq; adlaborandum Pontificijs ubique, ut omnes hæreticos, inprimis Lutheranos & Calvinianos, illorumque fautores, politicos illos Catholicos, qui potius pacem ſervare, quàm auxilia ad hæreticorum oppreſſionem conferre malunt, igne, ferro, veneno, pulvere tormentario, bellis & aliis machinationibus opprimant.

Ribadeneira

Ribadeneira de Principe lib.1. cap.18. pa. 117.& c.26.pag.172.& seq.

Paulus Chirlandus de hæret.q.3. num.2.

Simancha Instit.Catho.c.46.nu 45.& seq.

Actio Henrici Garneti Iesuitæ,per totam.

Iesuita Cresswel sub nomine Andreæ Philopatris contra edictum Reginæ Angliæ sect.2.nu.157. Vbi tradit, Principem, qui à Catholica religione deflexit,excidere statim omni potestate, argumento eius quod Paulus 1.Cor.7.dicit, Si infidelis discedit, discedat; in huiusmodi enim casu non ligatur frater aut soror.

Idem paulò pòst num. 160. Omnium Catholicorum sententiam esse, obligatos esse subditos ad Principes hæreticos depellendos,qui fidei Catholicæ iniurioſi sunt,si modo vires ad hoc habeant idoneas. Et ibid.nu. 162. Subditi huiusmodi Principes suos non tantum legitimè possunt detu barc, sed etiam ad hoc præcepto divino, & conscientiæ vinculo arctissimo, ac extremo animarum suarum periculo tenentur.

Cardinalis Reginaldus Polus in Orat. ad Carolum V.Imper. Relicto bello Turcico, contra hæreticos bellum movendum. His enim compositis (ait) minori negotio reliqua aggredi ac perficere poteris. A Turca minus periculi imminet.

Cunradus Brunus de Hæret.lib.3.c.vlt.

Io. Paulus Windeck De extirp.hær. Antidoto 10. pag. 404. & Antid. 11. pag. 408. Lutheranos mortis supplicio exterminandos,

dos, interficiendos, propulsandos, reprimendos, delendos, vstionibus & sectionibus exscindendos, tollendos, explodendos, viriliter extirpandos, trucidandos, internecione delendos.

Bulla Papalis, quam vocant Cœnæ Domini, quæ invenitur apud Mart. Navar. Az. plic. Tom. 3. pag. 269. & sumta est ex c. excommunicamus, 15. De hæret. Excommunicamus & anathematizamus ex parte Dei & NOSTRA quoscunque Lutheranos & ipsorum receptatores aut FAUTORES, & generaliter quoslibet illorum defensores.

Iesuita Creswel in prædicto Resp. p. 109. Si Imp. vel Rex hæreticum favore prosequatur, ipso facto regnum amittet.

Stapletonus in Orat. cont. Politicos, Duaci habita, quæ primum in inferiori Germania typis evulgata. B. 10. & seq. Vbi tales Politicos hæreticis & Turcis deteriores esse dicit, Quia armis & bellis Catholicismum propagare recusant. Et. C. vlt. Eos vt novos Diagoras & Protagoras ex omnibus ciuitatibus pelli debere, vt veteres illos expulerunt Athenienses, proposita etiam mercede ei, qui illos interficeret. In edit. Bavarica quæ nuper Monachio prodiit, hæc inveniuntur pag. 15. & 24.

Baronius Cardinalis in Epistola contra Venetos; Duplex est (ait) Beate pater ministerium Petri, PASCERE & OCCIDERE, juxta illud, Pasce oves meas, & juxta illud, OCCIDE & MANDUCA. Quando enim

Pontifici negotium est cum refractariis & adversantibus (Quales sunt Veneti) tum jubetur Petrus eos MACTARE & OCCIDERE, atque in viscera sua recondere.

Idem Baronius in sua Paræneſi ad Venetos pag. 9. Reſtat pater [Papa] vt exeratis in maleficos gladium Petri, quem ad hoc, AD HOC cõſtituit ſuper regna & gentes Chriſtus.

Ioſephus Stevánus Valentinus, Doctor Theologus, in libro de oſculatione pedum Romani Pontificis; ad Gregorium XIII. edito Coloniæ, Ann. N. C. 1580. c. 4. pag. 33. Oportet, ait Paulus, 1. Corinth. 15. Chriſtum regnare, donec ponat inimicos ſub pedibus eius, &c. Cùm hic locus Pauli Eccleſiæ poteſtatem exprimat, merito reluctantes & contumaces hoſtes pedibus trahet, comminuet, proteret; atq; ſub ſua poteſtate ſubditas nationes coërcebit, donec veneraturi, pro eius dominatione & dignitate, manus protendant, & veſtigiis oſcula jaciant. Quos omnes ſua auctoritate confringit & conterit Eccleſia, vel GLUTIENS in ſua membra convertit: quia primo prædicatori dictum eſt: OCCIDE & MANDUCA. Tunc mactat Petrus, cum impiorum reprimit conatus, GLADII pœna TRANSVERBERAT, & colla furore turgentia pedibus contundit & comprimit.

Ioh. Paulus Windeck in Delib. de hæreſ. extirp. pag. 412. & ſeq. AD SECTARIOS PROFLIGANDOS CATHOLICORUM PRINCIPUM LIGA & CONSOCIATIO REQUI-

REQVIRITVR (ut & Ieſuita Creſwel pag. 161. dicit, LIGAM ESSE NECESSARIAM, & EX OBLIGATIONE; Windeck ante pag. 244 fœdus ſive unionem in Gallia initam, & Anno 1587. publicatam, QVAM SACRAM LIGAM vocant, ſalutare conſilium fuiſſe) II. Dein (pergit Windeck) nec negligenda eſt occaſio, Quando videlicet proteſtãtes pecuniis exhauſti ſunt. III. Utque facilius Catholici ſectarios opprimere poſſint, VARIIS OBDVCTIS CAVSIS & artibus ALIOS AB ALIIS VT DIVELLANT, OCCASIONES CAPTANDAE; Idq; à Carolo V. Imperat. obſervatum magno ſuo emolumento. IV. Sed & externa auxilia Catholici ſibi adjungant ad ſubjugandos ſectarios. E contra, ne hi exterorum ſuppetias ſibi adſciſcant, cavebunt.

Notate & cavete vobis Germaniæ Principes.

Ex eadem hac Ieſuitarum doctrina, & pectoris Pontificij ſcrinio manavit proditoria illa & immanis laniena Pariſienſis cõtra pacificationem fide Regis firmatam, in qua ſupra 30000. innocentium hominũ omnis ordinis, ſexus, etatis, intra paucos dies in domicilijs ſuis, vel ab iiſdẽ extracti fœdiſſimè trucidati ſunt: quo ſpectaculo tum tempore Ieſuitæ oculos & animos ſuos recreârunt; Idque Papa Romanus in ſuo palatio, vt & ſuoſmet, & Cardinalium oculos paſceret, depingendum curavit. Iacobus Aug. Thuanus Præſes Regius Hiſtoriarum ſui temporis in hiſtoria Anni 1572.

Hinc etiam manârunt conſpiratio Guiſianorum

anorum & ſociorum An. 1587. in Gallia publicata, & quæ eam ſecuta ſunt bella & Regum ac Principum parricidia, ac à Ieſuitis tum temporis magno zelo repetitus hæreticus error Iohannis Parvi Pariſienſis, damnatus iamdudum in Conſtantienſi concilio, de necandis & loco movendis Regibus & Principibus, quos Theologi, viri ſcilicet eruditi & graves, pro tyrannis habent; De quibus extant ſex tomi Memorabilium Ligæ. Ideoque Iohannes Mariana Ieſuita Toletanus De Rege lib. 1. cap. 6. id decretum Conſtantienſe non probat, Quia non inveniat probatum à Martino V. aut Eugenio Pontificibus, & quia tricipiti Pontificum diſſidio concilium illud celebratum ſit.

Hinc etiam fluxit conſilium illud & conatus invadendi, & ſub jugum Pontificis ac Hiſpani mittendi Regnum Angliæ, ad quem perficiendum claſſis Hiſpanica An. 1588. jam fere ad littora & portus Anglicanos pervenerant: Quo eventu, notum eſt, quodq; ex 158. navibus optimè inſtructis vix 40. in Hiſpaniam redierunt. Et fatetur Ieſuita Creſwel, aliâs Andreas Philopater, in Reſponſo ad edictum Reginæ Angliæ pag. 139. Dei voluntate adverſum illum belli ſucceſſum eveniſſe: cauſſas etiam fuiſſe illius cladis, aëris inclementiam, incogniti maris inexperientiam, fortaſſis etiam nonnullorum hominum negligentiam vel inſcitiam. Et forte Deum voluiſſe arborem Angliæ infructuoſam adhuc dimittere ad tertium annum Evangelicum,

Evangelicum, ut videat, num ad frugem meliorem reduci possit, antequam succidatur.

Et quia ab illo tempore usq; ad secundum Regis moderni annum, Iesuitę in Anglia speratos fructus colligere non potuerunt, sed ejusdem Dei Optim. Max. voluntate prohibiti sunt, conspirârunt tándem tres Iesuitæ, Henricus Garnetus provincialis, Oswaldus Tesmond, & Iohannes Gerard cum aliquot nobilibus suæ factionis hominibus ad perdendum & displodendum vno momento ipsum Regem & omnes regni Ordines in Comitijs Londinensibus, suppositâ & incensâ pulveris tormentarii copia; vt apparet ex Actis publicis Henrici Garneti nuper Londini editis, & ex ipsiusmet Regis Britanniarum edicto promulgato 15. Ian. An. 1606. In quibus expressum TRES ISTOS IESVITAS AVCTORES & INVENTORES ILLIVS PRODITORIAE MACHINATIONIS. Item PRAECIPVOS PRACTICANTES sive machinatores fuisse. Præmonuerunt etiam jamdudum Iesuitæ & publicè contestati sunt, se ob huiusmodi detectas punitasque proditiones, à proposito suo non desituros; VELIM SCIATIS (aiunt Iesuita Campianus & eius socij in concertatione Ecclesiæ Catholicæ Anno 1583. Treveris excusa pag. 22.) quod ad societatem nostram attinet, OMNES NOS, qui per totum orbem longè latéq; diffusi sumus, quorum est continua successio & magnus numerus, SANCTVM FOEDVS inijsse, NEC QVANDIV VEL VNVS

NVS NOSTRVM SVPERERIT, ſtudium & conſilia noſtra de ſalute veſtra (hoc eſt, & religionis & regni veſtri everſione) intermiſſuros. Iampridem inita ratio eſt, & inchoatum certamen, nulla vis, nullus Anglorum impetus ſuperabit.

Hinc etiam bella illa Belgica, Suetica, Polonica: Hinc nuperi motus in Hungaria jam recrudeſcentes; Quibus omnibus, quid turbulenti Ieſuitæ & ipſorum ſocij hactenus profecerint, manifeſtum fit: Nempè plus Ieſuitica illa conſilia Romanæ religioni & illi addictis Regibus & ſubditis nocuiſſe, quàm profuiſſe.

Aphoriſmus IV.

EXtra quàm ſi Pontificij metuerent, ne conatus ipſorum irritus futurus, & Romano-Catholicæ religioni detrimentum aliquod obortu-rum eſſet. Hoc enim caſu AD TEMPUS *aliquid indulgendum, & commodior opportunitas expectanda. Nonnulli tamen docent: Nimis tributum tempori; Nunc itaque omnes Lutheranos & Calvinianos paſſim exterminandos, opprimendos, funditus & radicitus delendos, ne vllum eiuſmodi ſemen renaſcatur.*

Memor.

MEmor. Ligæ Tomo 6. p. 262. & seq. Les Iesuites auoyent vn bref de sa Saincteté, qui les dispensoit d'obeir au temps.

Item, Qu'l falloit dissimuler & obeir au Roy pour vn temps par feintise. Hoc est, Iesuitæ habebant breve Apostolicum, in quo per dispensationem ipsis permittebatur, VT SERVIRENT TEMPORI. Item, DISSIMVLANDVM, & REGI OBEDIENDVM AD TEMPVS PER DISSIMVLATIONEM.

Pet. Ribadeneira de Principe lib. 1. cap. 26. pag. 178. Christiana prudentia docet, DISSIMVLATIONE VTENDVM, si magna pericula timentur.

Martinus Becanus Iesuita Mogunt. de fide hæret. servan. cap. 10. pag. 89. Si Lutherana religio commodè impediri & profligari non potest, nisi cum majori damno Reip. tunc ALIQVO TEMPORE TOLERARI POTERIT. Et pa. 102. Magistratus Catholicus OMNIBVS, omnibus MODIS impedire debet libertatem religionis Lutheranæ; Si tamen id facere non potest sine grauiori incommodo boni publici, potest eam tolerare ad evitandum majus malum.

Iohan. Paulus Windeck in delib. de hær. extirpan. pag. 333. Nihil, NIHIL in religionis negotiis oportet connivere aut indulgere, nisi ubi libertas publica auctoritate, ET VALIDIS VIRIBVS nititur.

Andreas Philopater alias Creswel Iesuita ad edict. Regi. Angliæ pag. 151. Si vires Catholici ad hoc habeant idoneas.

Sic Henricus Garnetus Ieſuita provincialis Angliæ ſcripto teſtatus, & coram tribunali confeſſus eſt; Pium V. & Gregorium XIIII. monitos, Quod ipſorum Bullæ contra Reginam Eliſabetham magnas calamitates Pontificiis conflarent, eoſdem hac indulta veniâ demulſerunt; Licere omnibus Catholicis, EXTERNAM OBEDIENTIAM PRAE SE FERRE AD VEXATIONEM REDIMENDAM: his tamen cautelis & cancellis circumſcripta; Primo; Rebus ſic ſtantibus. II. DONEC Publica Bullæ executio fieri poſſet. In actis Garneti. pag. 68.

Creſwel Ieſuita in eod. libro, de quo ſupra, pa. 8. Satis jam ceſſatum eſt ab innocentum defenſione, ad placandum hoſtem, ſi fieri potuiſſet; SATIS DATVM TEMPORI, SATIS, ſatis tributum ſpei. Quidni obſiſtamus tam ſceleratæ tyrannidi?

Petrus Ribadeneira De Principe, lib. 1. ca. 15. pa. 90. & ſeqq. vbi politicam prudentiam illam Reginæ Scotiæ & Regum Galliæ ac Conſiliariorum graviter accuſat; QVI PVTARVNT, SERVIENDVM TEMPORI, vtiliuſq; eſſe conniventia quadam & lenitate ſervare, quàm ſevera animadverſione totum regnum evertere.

Et pag. 94. addit, Nullum Regem, nullum Principem eſſe, cui hæc politiæ ratio potior viſa eſt, qui non ſtultitiæ & temeritatis graviſſimas pœnas dederit.

Sic Ieſuita Ratisbonenſis in publica concione nuper prima Dominica poſt Adventum

tum Commissarii Cæsareæ Maiestatis habita classicum, hoc modo cecinit; nunc tempus esse, hæreticorum istorum (Quos prius expresserat) oppressionem & deletionem maturare: Catholicis jam nec nervum pecuniam, nec militem, nec consilia deesse.

Sic & in commonefactione ab Episcopis quibusdam Ann. 1603. Ratisbonæ exhibita Matthiæ Archiduci Austriæ; NON AMPLIVS TEMPORISANDVM, sed vitam, sanguinem, & omnes fortunas ad hoc exponendas, vt COGANTVR Imperij ordines in ipsorum territoriis sita monasteria Abbatib. & monachis restituere. Et in hunc finem Catholicorum maiorem conjunctionem omninò necessariam esse; extrema omnia tentanda, animos non despondendos. Cùm & parvæ Catholicorum manus (ait Windeckin delib. de hære. extirp. Antidoto II. pag. 410.) sæpè ingentes hæreticorum copias trucidaverint & internecione deleverint.

Ex eodem scrinio pectoris nuper sub dato 22. Octobr. An. 1607. prodiit Epistola sive exhortatio Episcopalis ad aliquot Pontificiæ religionis Prælatos, quæ sic habet; Maximoperè dolendum est, quod inter politicos nostros reperiantur, qui Cæsar. Maiestati, Electoribus & Principibus persuadere conantur, Ob horum temporum difficultatem aliquid connivendum & temporisandum esse. Id enim dum à Politicis istis fit, Protestantes commoda sua in Romanæ religionis detrimentum promovent.

CAPVT III.

Aphorismus I.

QVando ſubditi Romano-Catholici Imperatorem, Regem, ſive Principem ſuum pro tyranno habendum in concilijs ſuis ſtatuerunt, tum illum abdicare, & ſeipſos omni obligationis nexu ſolvere poſſunt: Si vero comitia habere prohibeãtur, tum cuivis ſubdito, modo Ieſuitarum, aut aliorum huiuſmodi Theologorum vſus ſit conſilio permiſſum, imò laude dignum & meritorium erit, huiuſmodi Regem vel Principem occidere. Proindeque rectè feciſſe monachum Iacobum Clementem, quod Henricum III. Regem Galliæ cultro venenato interfecit; Rectè etiam facturum, qui & illius ſucceſſorem Henricum IV. interimet.

IOhan. Mariana Ieſuita Toletanus de Rege lib. 1. c. 6. in Mogunti. edi. pag. 57. A populis ſive ſubditis volentibus, Regem principatu ſpoliari poſſe. Et ab omni memoria in magna laude fuiſſe, quicunque tyrannos opprimere aggreſſi ſunt. Et oſtendit rationem

nem abdicandi ciuſmodi Principem. Expedita & maximè tuta via eſt, inquit, ſi publici conventus facultas detur, vt communi conſenſu ſtatuatur, quid fixum ratumque eſſe debeat; Et ſi monitis Princeps non obediat, conſilia explicanda, arma expediunda, pecunias in belli ſumptus ſubditis imperandas, principē etiam privata auctoritate ferro perimendum. Et p. 60. Si publici conventus facultas ſublata erit, tum etiam qui votis publicis favens Regem ſive Principem perimere tentarit, haud quaquam iniquè eum feciſſe exiſtimabo. Ac niſi publica vox populi adſit, quæ Regem pro tyranno habeat; adhibendos eſſe in conſilium viros eruditos & graves, (antè pag. 53. cognito à Theologis, quos erat ſciſcitatus; Et prius in Ieſuitæ Stephani Hoyedæ viſitatoris facultate imprimendi, Viros doctos & graves ex eodem noſtro ordine) ſubjicit Mariana, Præclarè, PRAECLARE cum rebus humanis ageretur, ſi multi homines forti pectore invenirentur, pro libertate patriæ vitæ contemptores & ſalutis; & dolet, quod pleroſq; incolumitatis cupiditas retineat, magnis ſæpè conatibus adverſa.

Totus Ieſuitarum Liber De Henrici III. abdicatione editus durante Ieſuitarum rebellione Anno 1591. Lugduni apud Iohannem Pillehotte, S. unionis Gallicanæ Bibliopolam ex præcepto ſuperiorum, & cum inſignibus Ieſuitarum; In cuius præfatione additur, prorſus vt cum hæc communis alterius Henrici, pariter impij, tyranni, &c. cauſa

ſit,

sit, propterea fiat, ut cùm de priore iustè abdicato dixerimus, de hoc quoque EXCLVDENDO, IMO CONTERENDO AC PERDENDO dixisse videri cupiamus.

Apologia Iohannis Castelli Iesuitici discipuli per totam, & maximè in secũda parte.

Tales etiam libri à Iesuita Guignardo scripti Lutetiæ in collegio Iesuitarum post tentatum à Castello parricidium Henrici IV. Regis Galliæ inventi sunt, vt ex actis Parlamenti Parisiensis refertur in Memor. Ligæ To. 6. pag. 256. & seqq.

Iesuita Cresvvel, aliâs Philopater, adversus edicta Reginæ pag. 145. Potestatem Regiam esse juris ciuilis, Ergo in arbitrio populi esse, Rex quis sit, an non.

Defensio Iesuitarum in Tom. 6. Memor. Lig. pagina 281. ubi (ut & à Mariana De Rege pag. 59.) allegatur ad hoc exemplum Aiod. Iudic. 3. Adduntur etiam Pontificij Doctores, Caiet. Dom. Soto. Thom. Aquin. Sylvest. Fumus.

Cardinalis Pelvæi consilium interceptum à Vivonæo Marchione Pisano Regis Gall. Legato in Hispania; Monendos Guisianarum partium Sacerdotes, ut dum peccata confitentes, & ad se accedentes consultores audirent, monerent illos, favendum Lotharingis & Guisianis à Carolo Magno oriundis, à quibus sperandam Romanæ religionis labascentis restaurationem: Henricum III. REGNO DEIICIENDVM, In Vindic. sec. lib. pag. 13.

Aphorismus

Aphorismus II.

SIc si subditi Lutheranum sive Calvinianum habeant Regem aut Principem, qui ipsos in haeresim inducere conetur (vt in Anglia) tum illi subditi ab omni homagio & obligatione soluti sunt; Ipsisque liberum ac permissum est, huiusmodi Regẽ vel Principem abdicare, exterminare & opprimere.

Sic in actis Henrici Garneti Iesuitæ pag. 63. Ann. 26. Regni Elisabethæ venit in Angliam Parri à Cardinali de Como persuasus, REGINAM (vti ex Ecclesia ejectam) OCCIDERE, & HOC IVRE OPTIMO, LICERE.

Sic dictus Henricus Garnet, Oswaldus Tesmond, Iohan. Gerard, Iesuitæ, cum alijs complicibus nuper Ann. 5. in Anglia Regem & Ordines regni in Comitijs pulvere tormentario displodere & perdere conspirarunt; ut ex actis Henrici Garneti Londini à Regio Typographo editis apparet; ubi etiam pag. 66. dicitur, Hanc proditionem IESVITICAM propriè appellari, uti ad Iesuitas ex congruo & condigno spectantem. Hi enim architecti & machinatores extiterunt. Et in huiusmodi criminibus, plus peccare auctorem quàm actorem. Idq; confirmatur edicto Regis Britanniæ publicato 15. Ianuarij Anno 3. Regis moderni.

Bellarmin. de Roman. Pontif. lib. 5. cap. 7.

pag.

pag. 1073. & Paulus Windeck in Deliber. de Hæreſ. extirp. Antidoto 10. pa. 407. alias rationes habet. Tunc, ait, multi fideles cum gentibus converſabantur, quibus Eccleſiæ manſuetudinem commendari expediebat; Ideoq; Chriſtiani ſuis infeſtiſſimis hoſtibus parcebant. Altera huius manſuetudinis cauſa, quod metuebant Chriſtiani Epiſcopi, ne morte hæreticorũ patientia Catholicorũ obſcuraretur.

Cunradus Brunus de Hæreticis lib. 3. c. ult. num. 13. pag. 309. Non obſtat quod Chriſtus non coëgit diſcipulos recedentes, ut redirent: nam tunc Eccleſia in novello germine pullulante, neque Chriſtus, neque Apoſtoli omni poteſtate uti volebant; Quia nondum completa fuerat prophetia, Et adorabunt eum omnes reges terræ; omnes gentes ſervient ei, Pſal. 71. Iam impleta eſt illa prophetia: merito igitur Eccleſia iam pleniſſima utitur poteſtate, vt etiam hæreticos redire nolentes & invitos cogat. Iuxta illud Lucæ 14. Compelle intrare.

Aphoriſmus III.

SEd & veneno Imperatores, Reges, Principes à ſubditis vel miniſtris ſuis necari poſſe, ſi modo Theologi, Ieſuitæ, viri eruditi & graves illos pro tyrannis habeant: Ita tamen, vt is, qui perimendus eſt, nihil adiuvet, nec ſibi ipſi mortem conciſcat.

Iohan.

Iohan. Mariana Ieſuita Toleta. De Rege lib.1.cap.7.pag.65.& 67. Quid intereſt, ferro, an veneno perimas? veneno quod fit, minori periculo, & maiori ſpe impunitatis fit. Hoc tamen temperamento, me auctore, veneno uti licebit, Si non ipſe, qui perimitur, venenum haurire cogitur, quo concepto pereat, ſed exterius ab alio adhibeatur, nihil adjuvante eo, qui perimendus eſt: nimirum cum veneni tanta vis eſt, vt ſella eo, aut veſte delibuta, vim interficiendi habeat. Et in fin. eiuſdem cap.pa.68.concludit, In eius vitam graſſari quacunque arte conceſſum, ne cogatur tantum ſciens aut imprudens ſibi mortem conſcire.

Et ex hac Marianæ doctrina fluxit, Quod Ieſuita Richardus Walpot ſocius Marianæ ante annos 12. Anglum Eduardum Squirre veneno inſtruxit, quod Reginæ Angliæ & Eſſexio non edendum aut bibendum præberet, ſed quo ſellam tantum ita inungeret, vt ex eius contactu uterq; moreretur. Memor. Ligæ. Tom.4.pag.15.& ſeqq.

Aphoriſmus IV.

PApa omnium hæreticorum & infidelium regna, Principatus & territoria Catholicis donare poteſt, Et huiuſmodi donationes firmæ & validæ ſunt.

Fran. Bozius Eug. De temp. Eccleſ. monar. lib.1.c.3.& cap.11. Papa eſt, per quem Reges regnant

regnant, Iuxta illud, Per me Reges regnant.
c. Sollicitæ 6. De maiorit. & obed. PAPA OMNIA POTEST FACERE, QVAE DEVS POTEST.

Lib. 1. Ceremo. Rom. Cur. Sect. 7. pag. 85. Papæ data est OMNIS POTESTAS IN COELO & in TERRA; Dominatur à mari usq; ad mare, à flumine usq; ad terminos orbis.

Platina in vita Gregor. VII. Vt omnes nunc demùm intelligant (ait Gregor.) NOS, NOS IMPERIA, REGNA, PRINCIPATVS, ET QVICQVID HABERE MORTALES POSSVNT, AVFERRE ET DARE POSSE.

Sic Iulius II. Regem Navarræ, quia Ludovici XII. Gall. Regis partes secutus erat, Regno & omnibus fortunis multavit, & in Hispanum omne jus regnandi transtulit.

Anto. Nebriss. li. 1. de Bell. Nauarr. c. 3.

Sic Pontifex Rom. vt Matthiam Hungariæ Regem ad bellum Hussitis inferendum excitaret, mercedem hanc (ait Ranzanus in Epitome rerum Hungaric. Indice 33. pag. 258.) adjecit, Quicquid Boëmiæ, etiamsi totum regnum caperet, suæ fore ditionis.

Hinc fluxit, quod Artabaliba Rex Peru dixit (ut narrant Benzo & Lopez) insigniter fatuum esse oportere Papam, qui quæ non haberet, aliis liberaliter largiretur: vel certè injustam ac impudentem nebulonem, qui ejectis veris possessoribus, alienas terras peregrinis addiceret, in mutuas cædes mortale genus armaret.

CAPVT

CAPVT. IV.

Aphorismus I.

Esuitis aliisq; Catholicis sacerdotibus liberum permissumq; est, quando ab hæreticis magistratibus examinantur, æquivocationum deceptionibus, itemq; mentitis nominibus, & vestibus uti, & veritatem supprimere, quo commodius se passim insinuare, & conatus suos promovere possint.

Iesuita Edmundus Campianus in Epist. ad Generalem societatis Ann. 1583. Treveris excusa. pag. 23. & 24. Fatetur, in Anglia sæpè se commutare nomina, & habitu dementissimo esse. Item in Epist. de persecut. Anglic. pag. 126. 212. 314. Mentita nomina. pag. 130. Mentita veste. pag. 126. Nomina non rectè profitentur.

In actis Iesuitę Henrici Garneti, ipsiusmet Garneti, ut & eius sociorum Oswaldi Tesmond, Iohannis Gerardi, & Iosephi Creswelli, aliquot falsa nomina, pag. 1. 22. 34. & seqq. Item pag. 59. 72. 86. & seqq. Item. pag. 97. 101. 107. 108. 133.

Sic

Sic Ieſuita Ratisbonenſis Iacobus Keller author Philippicæ contra anonymum prædicantem, falſo nomine Iacobi Sylvani uſus eſt, ut & eius interpres ac ſocius Cunradus Vetter, falſo nomine Iacobi Andreæ legitimi fratris Iacobi Andreæ.

Sic cùm Garnetus Ieſuita in Anglia nuper pernegaſſet, ſe conſcium machinationis cum pulvere tormentario fuiſſe, ac pro eius felici ſucceſſu preces habuiſſe; mendacij dein convictus reſpondit pag. 101. Se quidem de proſpero magnę illius actionis evẽtu preces obtuliſſe; Illud tamen eo animo ſenſuq; feciſſe, quod ſeveriores quaſdam leges tum ſubveritus fuiſſet. Et pag. 107. interrogatus à Iudice, An Ieſuitam Hallum non conveniſſet, monituſque, ut ſine æquivocatione reſponderet; Pertinaciter & animæ ſalutem teſtatus reſpondit, Se cum illo non fuiſſe, idque horrendis execrationibus repetiit. Poſtea vero quamprimùm Hallus contrarium faſſus fuerat, erubuit Garnetus, & miſericordiam imploravit, agnovitq; quod deliquiſſet, NISI IPSVM ÆQVIVOCATIO TVERETVR.

Martinus Navarrus Azpilcueta (cuius doctrinam Gregorius XIII. inconcuſſam, ſanctamque eſſe atteſtatur) totum tractatum de Æquivocationibus in c. humanæ aures, 22. quæſt. 5. in gratiam Illuſtriſſimæ (ut ait) ſocietatis Ieſuiticę ſcripſit; Et poſt alia pa. 352. num. 16. docet etiam, Licitè poſſe aliquem occultare, Quod ſit Catholicus.

Apho-

Aphorismus II.

IIsdem Iesuitis & aliis Pontificiis etiam licitum, ad Catholicorum magistratuum interrogationes æquivocare, Idq; non minus cum iuramento, quàm absq; illo; Quando nempè interrogatus interrogantem non pro suo competente magistratu sive iudice habet; aut si intercogatus opinetur, competentem iudicem non habere legitimam interrogandi, aut adversarium non habere iustam litigandi causam.

Sic Martinus Navarrus Azpilcueta in d.c. humanæ aures. 22. q.5. pag. 348. post Angelum de Perusio & Iohann. ab Anania refert & probat, Æquivocationem S. Franciſci, qui interrogatus à lictoribus homicidam (Iesuita Sylvanus in Philippica sua pa. 5. pro homicida, furem supponit) persequentibus, An illàc, ubi S. Franciscus erat, talis homicida transîsset? Immissis manibus intra manicas, respondit; Hàc non transisse; subintelligendo tacitè contra communem intelligentiam, Non transîsse per illas manicas. Et addit Azpilcueta, HANC DOCTRINAM DE ÆQVIVOCATIONIBVS FVNDARI IN ILLO INSIGNI FACTO MAGNI ILLIVS PATRIARCHÆ FRANCISCI.

Cui

Cui similis est illa, quam habet Glossa in c. Ne quis. cau. 22. q. 2. quam solennem & receptam Azpilcueta dicit, & uti IVSTAM responsionem laudat. Ibidem Navarrus ex Thoma, quod reus interrogatus de crimine à judice non procedente juridicè, non teneatur fateri veritatem, sed possit uti æquivocatione, subintelligendo aliquid aliud, quàm verba sonant. Imò & qui respondet Iudici, sive superiori, sine, vel SVB IVRAMENTO, potest uti Amphibologia; sive illa contingat ex diversa verbi significatione, sive ex diversa intentione interrogantis & respondentis, & licet falsum sit, secundum mentem interrogantis.

Idem Navar. pag. 351. Etiam magistratui, vel judici iniustè interroganti vel adjuranti, non tenetur quis secundum suam intentionem respondere. Sic & testem instruit Navarrus, vt dicat se nihil scire, subintelligendo intra se, Nihil, quod dicere teneatur. Ibidem etiam instruit litigantes, qui jubentur jurare de calumnia, veritate, &c. Ut si non ordinatè vel justè à judice jubeantur, possint negare vel affirmare secundum propriam mentem, non curando de illa, quam judex habet.

Ibidem Navarrus, Sic quidam monarcha cum primis maximus nunquam mentitus est, ut ut verbis vel factis responderit: subintelligendo semper aliud secundum suam intentionem. Quia enim non agnoscebat superiorem, non tenebatur respondere.

Sic Toletus Iesuita & Cardinalis instruct. Sacerdo.

Sacerdo.lib.4.c.21. Si quis à ſuperiore interrogetur juratus, tum ſi juſtè interrogetur, tenetur reſpondere abſque æquivocatione: Si verò injuſtè, tum poteſt uti æquivocatione, & reſpondere non ſecundum judicis mentem, ſed ſecundum propriam. Et ſi crimen omninò occultum eſt, de quo quis interrogatur, tum æquivocatione uti poterit, reſpondendo, NESCIO; Intelligendo tamen intra ſe, VT DICAM TIBI, vel reſpondendo, NON FECI, intelligendo intra ſe, NVNC NON FECI, vel quid ſimile. Et ſic interrogatum, An ex tali civitate veniat (de qua nempè communis fama eſt, quod peſte infecta ſit) ut ut ſub juramento interrogatus ſit, poſſe tamen reſpondere, QVOD NON; licèt inde veniat; Quia nempè tacitum intellectum hunc in ſua mente habet, quod civitas illa non ſit infecta: Aut quod ipſe non ſit infectus, licèt civitas infecta ſit. Quia nempè non facit contra præcipuam intentionem cuſtodum. Idem habet & Navarrus in d. c. humanæ. pag. 348.

Similia docent Ieſuitæ, Gregor. de Valentia To. 3. Diſput. 5. q. 13. De Reo. puncto 1. & 2. Henricus Garnetus in actis Garneti. pag. 97. & pag. 107.

Aphoriſmus III.

CAtholicos quoſvis etiam non teneri privatis Catholicis ad mentem reſpondere

ſpondere, ſed æquivocare, & interrogantes decipere poſſe.

Mart. Navar. Azpil. vbi ſupra pag. 351. Per hanc doctrinam æquivocationis innumera mendacia & peccata evitari poſſunt, ſi ſemper reſpondeatur cum aliqua ſubintellectione; ut ſi interrogemur, quò vadimus? Quantam pecuniam habemus? mutuavimus? donavimus? Quid ſcripſimus? Quid nobis ille aut ille dixerit? ET SEXCENTA ALIA; Omnibus illis abſque peccato reſpondere nos poſſe, ſubintelligendo aliqua. Ut ſi quis petenti pecuniam, librum, &c. reſpondeat, NON HABEO; licèt habeat, ſubintelligendo tamen, Ita non habeo, ut tenear præſtare, vel ut teneat tibi dicere, manifeſtare, vel ut dicam tibi.

Ieſuita Iacobus Sylvanus, aliâs Iacob Keller, in Philippica contra anonymum prædicantem, &c. pag. 5. Æquivocatione uti, & audientem decipere licet, quando qui interrogat, non eſt ſuperior aut judex. Anne, ait, ego obligatus ſum cuiq; roganti reſpondere ad mentem? Quis me omnium debitorem fecit?

Aphoriſmus IV.

HAnc *æquivocationem utilem eſſe artem &* BONAM PRUDENTIAM: *Ideoq; Martinum*

num Navarrum Azpilcuetam (de quo Gregorius XIII. atteſtatur, Eius doctrinam inconcuſſam ſanctamq; eſſe; De quo & Ieſuita Horatius Turſellinus in vita Xaverij ait, Fuiſſe hominem cùm probitate tum doctrina inclytum) ſibi ipſi gratulatur, & de ſe iactat; ſe maximo cum primis Principi uſum illius apothegmatis (QUI NESCIT DISSIMULARE, NESCIT REGNARE) *commendâſſe, & iſtam doctrinam Principi illi profuiſſe.*

In vita Navarri operibus eius præmiſſa.

Martin. Navar. Azpilc. in d. c. humanæ pag. 352. ſe maximo cum primis Principi abhorrenti à diſſimulationibus, & ab illo apothegmate, QVI NESCIT DISSIMVLARE, NESCIT REGNARE, non ſine fructu reſpondiſſe, BONAM ET VTILEM HANC SIMVLANDI ET DISSIMVLANDI ARTEM ESSE. Et ante pag. 349. ex Thoma PRUDENTIAM ET VIRTUTEM appellavit. pag. 351. BONAM PRUDENTIAM, & hac qui vtuntur, LAUDANDOS ESSE, Gregor. de Val. Ieſuita. Tom. 3. diſput. 5. quæſt. 13. De Reo pun. 2. PRUDENTEM DEFENSIONEM VOCAT.